

Tutu e táxnūu San Pablū iña ñá ñuú Filipu

Nuu kutū Pablū da táxnūu
ñá tutú sa'a iña ña kuínti'xe
i, ña ntoo ñuú Filipu

1 Xu'u é Pablú u ni Timōteú ne,
ñá ntáde tsiñu iña Jesúcristú
nti. Ntuví nti táxnūu ntí tutú sa'a
nta'a un ntií ntíñ ña'a, ña é ntúntoo
nima i, tsí uun tsi ña ni Jesúcristu
vé, dívi ñá é ntoo ñuú Filipu, ni
tó'o iña xúkun, ní ña ntáxntii ña
kuínti'xe i. ²Xuva ko ni Tó'o ko
Jesúcristu ne, na nāxnuu viko ña
nto. Na tā'xi ña é kuntōo vá'a nto.

Kaka'an ntâ'ví Pablū iña ña kuínti'xe i

³Kanakué'e ú sintiá'vi nta'a
Xuva ko kuénta iña nto vata dá
kanaka'ān kó nto, ⁴vata dá kakā'an
ntâ'ví u. Dōo diní ko, ⁵tsí nte da
kuínti'xe nto un tsi da nté vevií
ne, dadíi tsi kade tsiñu nto ní kó
kuenta iña tú'ün va'á san iña Xuva
ko. ⁶Iní u tsi é eni ntu'u Xuva ko
üun tsiñu e dóo va'á nima ntó ne,
ñá xtúvī mii ña nto da nté ntúntaa
nto, un tsi da nté ntúvi é kī'xi xtuku
Jesucristu. ⁷¿Nté kui ña kuan koo
kadá kuení ko iña nto? Tsi dóo ntio
kó nto. Dadíi tsi kanaxnuu viko

Xuva ko ko ni nto, kuān té nuu kutū
ú, kuān té kantada ntaa ú tú'ün va'á
san é nuu é ntaā i. ⁸Kutuni Xúva kō
tsi dóo ntio kó nto un ntií ntíñ ntó
vatá ó ntio Jesucristu nto. ⁹Kaka'an
ntâ'ví u te dā dií dií ka kuinima ntó,
dā dií dií ka kutuni ntó née é vā'á,
née é kini kaa, ¹⁰vata koo é kütuni
ntó née é dií ka va'á, vata koo é
ñá vií nto é kini kaa, vata koo é ña
tuvi kuétsi ntō dá kī'xi xtuku Jesuu.
¹¹Dá tā'xi Jesucristu é vií ntó nuu i
e dóo va'á, vata koo é na kūnuu iní
ñia'a Xuva kō, vata koo é na kā'an
ñá tsi dóo va'á ña.

Ntuví iñá ko ne, kuenta iñá Cristu

¹²Ntio ko é kütuni ntó, ení ko,
nee iña é kūvi kó ne, dií ka vā'á o,
tsí dukuān ó kae'nu tú'ün va'á san
iña Xuva ko. ¹³Un ntií ntíñ sntadun,
ñá ntoo nú vī'i ña tsiñu i, ñá naní
Cesá san, ni ün ntií ntíñ ña'a, ña
ntoo i'a ne, ini ña tsí nuu kutū u tsi
kuínti'xe kó Cristu. ¹⁴Ñá kaū'ví ka
ení kō é kā'an ña iña Tó'o ko Jēsuú,
kuān té nuu kutū u. Nté un siin ka
ñá káu'ví ña é kā'an ña tú'un Xuva
kō.

¹⁵Iō ñá ntáka'an ntódo ña iñá
Cristu tsí ntákune'u iní ña ní ko, tsí

ncho vií ña é dií ka nto'o ko. Ntá tsi iō túku ña'a ntáka'an ntódo ña iñá Cristu tsí ntio ña é koo é vā'lá ní ko. ¹⁶Iō ñá'a ne, kuān o ntáde ña tsi dóo ntákuinima ña ko. Ini ña tsí nuu kutū ú kuenta iña tú'un Xuva kō. ¹⁷Iō túku ña'a ne, ntáka'an ntódo ña dadii iñá Cristu, ña té tsí ntio ña é vā'lá, ntá tsi té dií dií ka ta'xi ña é ntó'o ko dá nuu kutū u. ¹⁸¿Nté koo ve? Ña té ìni. Dōo diní ko vevii, tsi téku ña'a tú'un iñá Cristú, kuān té nuu é ntaā i e ntáka'an ña, kuān té ña te kánii nima ña ntáka'an ña.

Ña kóo da'ná é nuu diní nimá ko, ¹⁹tsí iní u tsí koo é vā'lá iñá ko, tsí kaka'an ntâ'ví nto ne, Espíritu Sántu e tá'xi Jesúcristú xntii ña ko. ²⁰É ntio kó ne, nté uun nuu i é ña kuká'an nuú ko, ntá tsi kunuu ka'xí nimá ko vata koo é kuiko ñu'u ñá'a Cristu da íni ña tsi kuínti'xe kó ña é vī'a é ûtén, kuān te kutuví ka u ñuxiví sa ne, kuān te kuví u. ²¹Tsí te kutuví u ñuxiví sa ne, kutuví u ni Cristú, o kuān te kuví u ne, dií dií ka vā'a koo kutuví u ni ñá. ²²Te kutuví ka ú ñuxiví sa ne, iō tsínu é vī'i u iña Tó'ko. Ntá tsi ñá iní u nee iña é nákaxnúu u. ²³Ntio kó ntivi níu i san. Dōo ntio ko é kí'ín u kíkutuví u ni Cristu, tsi dóo vā'lá o. ²⁴Ntá tsi dií ka ntio nto é kutuví ka ú ñuxiví sa kuenta iña nto. ²⁵Dukuān é iní u tsí kutuví ka ú ni ntó vata koo é xntií ú nto, vata koo é dií ka kuinti'xe nto Xuva kō né, dōo diní kuntoo nto ni ñá. ²⁶Kidáá né, nanú'u ntó iní nto Jesucristu kuénta iñá ko, tsí ntí'xi xtuku ú mí ntoo nto.

²⁷Sá'a e dóo ntio ko: é vií ntó vata kaa é kák'a'an tú'un va'á iñá Cristu.

Kuān te kixkótó ni'ní u nto, kuān té xoxó u, ntio kó kutuní ko tsí vata kaa uun tsi ña'a nto e ntákuinti'xe nto, vata kaa uun tsi ña'a nto ntáde tsiñu nto kuenta iña tú'un va'a é kuínti'xe nto. ²⁸Ñá ku u'vī ntó nee iña e ntáde ña'a da ntáde kini ña ni ntó. Dukuān é kütuni ña tsí ña kuvi vií ña ni ntó, tsí nakákú Xuva ko ntó. ²⁹Tsí kaduku ntée nto é ña te da míi tsí é kuínti'xe nto Cristu, tsí e ntó'o ntó dí kuenta iña ña. ³⁰Tsí dadii ntáde ú ni nto du'xen kuénta iña tú'un va'a san vatā o dé u kídáá ne, é ìni nto tsí kuan tsí ó kade ú vevii.

Nuu kutū Pablo da táxnūu
ña tutú sa'a iña ña kuínti'xe
í, ña ntoo ñuú Filipu

2 Té nuu é ntaā i é naxnuu ka'nu Cristú nima ntó, té nuu é ntaa í e dóo diní nto tsi ntákuinima ntó, té nuu é ntaā i e ntaíka nto ni Espíritu Sántu, té nuu é ntaā i e ntántunta'ví ini nto ne, ²vií nto vata koo é nákunuú díni kue'én nimá ko. Uun tsi kadā kuení nto. Uun tsi kuíntima ntó vata kaa uun tsi nima ntó, uun tsi díki nto. ³Ñá té nee iñá vií nto iña mii nto, e dóo ka'nu ña'a ncho vií nto, ntá tsi vií nto vata kaa i'xá lu'nti, vata kaa te dií ka ka'nu ña nguií san é divi ntó. ⁴Ñá te da mii iña nto koto nto, ntá tsi iña ta'an ntó di.

⁵Dadii tsi kadā kuení nto vatā o dé kuení Jesucristu. ⁶Divi ñá né, kuān té Xuva ko ñá, ntá tsi ña ni itsú'un ñá é xtuví mii ña é ntoo dadii ña ni Xuva kō, ⁷tsi xtuví mii nti'xe ña iña ñá ne, kúvi ña ña kade tsiñu da káku ña vata kaa ña'a. ⁸Dá

kúvi ña ña'a ne, dií dií ka ntulú'nti ñá, tsí dé ntaa ña un tsi da nté xi'i ñá, kuān te ntíkā krusi kán xi'i ña.
9 Dukuān ne, xé'e Xuva kō e dóo ka'nu ña. Xé'e ña ña uun dívi é dií ka ka'nu é un ntíi ntíi díví ña'a.
10 Un ntíi ntíi ña'a, ña ntoo e dukún kān, ña ntoo ñuxiví san di, ní ña ntoo má ñu'u kān ne, dá tekū ñá díví Jesuú ne, nákunchití ntāa ña.
11 Un ntíi ntíi ñá ka'an ña kídaā tsi Tó'o ntí'xe ña Jésuú ne, ká'an ñá tsi dóo ka'nu Xuva kō.

**Ña kuínti'xe i ne, vata kaa
ñu'u é kai'xi ñuxiví san**

12 Dukuān ne, tá'lān kó e dóo kakuinimá ko, vata tsí o dé ntaa nto di'na ne, kuan tsí koo vií nto vevii. Ñá te da mii tsí dá tūví u ni ntō, tsí dií dií ka dá xoxó u. Tsí da xe é nakáku nto ne, kada tsíñu nto ni Xuva kō. Kuiko ñu'u nto ñá. **13** Tsí Xuva ko kade tsíñu ña ni ntō ne, divi ña xntii ña ntō é vií ntó nuu i é v'a é ntio ña.

14 Ñá ku tsí'i kuétsi nto ña'a. Ñá ku dutsi kuiní ntó ni tā'an nto,
15 vata koo é ña koo kuétsi ntō, vata koo é ña kadá kuení nto nuu i é kini kaa. Vií nto vata kaa i'xá Xuva kō, i'xá e dóo va'a kue'en, mé'ñu ña'a, ñá iō kuetsí i, ña ntáde é kini kaa. Divi ntō ne, vata ntaa ñu'u ntáa nto é ntánaxi'lí nuu nto, **16** tsi ntánañe'e nto ña'a tú'un e dóo va'a é nákáku ó. Dukuān ne, dá kí'xi xtuku Cristú ne, dōo diní ko tsí ña ká'an ña tsi é ntaā i é itúvi ú dé tsíñu ú ñuxiví sa. **17** Kuān té nakunáa ú ntuvi iñá ko kuenta iña ntó ne, te kué'e nto nima ntó nta'a Xuva kō ne, ñá té nté kaa diní ko. Dōo diní ko dá

ntoo díni nto. **18** É ntio kó ne, dadíi kuntōo díni ntó ní ko.

Timoteu ni Eprafódito

19 Tē Tó'o ko Jésuu ntío ña ne, taxnūu ú Timoteu é kí'in ña mí ntoo nto vata koo é na kütuní ko nté o de nto. Dukuan nákunúu diní nimá ko. **20** Xôxó tukú ña'a vata kaa Timoteú san e dóo kadé kuení ña te vâ'á o ini nto. **21** Tuku ña'a ne, iña mís ña ntádē kuení ña, ñá te iña Jesúcristu. **22** Ntá tsi ini nto tsi dóo va'a Timoteu. De tsiñu ña ní ko é kāka'lan ntódo u tú'lún va'a san vatā ó kade tsiñu i'xá ni uva i. **23** Ura tsí i tē kütuní ko nté koo kuvi kó ne, taxnūu ú ña. **24** Á te tā'xi Tó'o ko tē ña na'á ka dá kí'in mii ú di, kuiní ko.

25 Ntá tsi nií dukan nataxnūu ú Eprafodito, dívi éní kó é dadíi dé tsiñu ú ni ñá, dadíi dé u du'xen ni ñá, divi ñá é vê'xí ña kuenta iña nto é xntii ñá ko. **26** Un vâ'a tsi kanaka'lan ña ntō, un ntíi ntíi nto. Dôó kadé kuení ña tsi téku nto tsí etsin ña. **27** Étsin ntí'xe ña kídaā. Dókó sá ni xi'i ña. Ntá tsi ntúntâl'ví ini Xuva ko ñá. Ntuntâl'ví ini Xuva kō kó di, tsí dií dií ka kúnta'xa iní ko tē dí ni xi'i ña. **28** Dôó diní ko é taxnūu ú ña ve, vata koo é nakunúu diní nima ntó tē íni xtuku nto ña. Ñá kutsu'ün ká u xoo ñá'a xntii ña ntō. **29** Dodíní nto kí'i nto ña vata kaa doméni e tā'xi Xuva kō. Kuiko ñu'u nto ña'a, ña vata ntáa ña sâ'a. **30** Dókó sá ni xi'i ña dá kade tsíñu ña iñá Cristu. Ñá ni dē kuení ña te kuvi ñá da xntii ñá kó kuenta iña nto.

Nee é dií ka nuu á'vi

3 Ení ko, kùntoo díní ntó ni Xuva kō. Ñá kakudu'xén kó te

dóo ki'in itō ka'án u ni nto sā'a, tsí kantio é kāl'án u ni ntō. ²Kuenta tsí vií nto ña kini ntáa, ña vata ntáa tínā diin, ña é ntaé'nte kúnū é ixí i vata koo é nākáku ña. ³Tsí xo'ó ne, i'xá Xuva nti'xe ko kúvi ó, tsí ntáuu iní ko Xuva ko kanií nima ko. Doo diní nuu nima ko kuenta iña Jesúcristu. Tsí ña kúvi nakákú mii ó kúñu kō. ⁴Tē dí kuvi vii o nakákú mii ó kúñu kō ne, xu'u é dií dií ka kuvi vií u. ⁵Tsí dā kuvi una ntúvī da káku ú ne, ē'nté ña kúñu é ixí ko vatā ó de ña Israee. Tatá ko ne, ña Israee. Uvā kó ne, i'xá Benjamiin. Da mii kuélen tsí ña hebreu u. Ntikín u lei vátā o ntáka'an ña fariseu. ⁶Ná tē nté kaa ncho ka'ní u ña kuínti'xe i Cristu kídaā. Un vá'a tsi dé ntaa ú leí san dí. ⁷Ntá tsi nee iña é inuu á'vi iñá ko kídaā ne, ña nuu á'vi ka iñá ko, tsi é ní'lí ko Cristu. ⁸Ná tē neé ka iña mií ko é nuu á'vi i, kuiní ko, tsí dií dií ka nuu á'vi é iní u Jesucristu, dívī Tó'o ko. Kuenta iña ña nakuítá ú un ntíi ntíi iñá ko. Vata kaa ñé'ē kaa, kuiní ko. Ná káde ká u kuenta, tsi é ní'lí ko Cristu. ⁹É kúdadíi ú ní Cristu, ntá tsi ña te da xe é káde ntaa ú leí san, tsí da xe é kákuinti'xe kó Xuva kó né, dukuán é ní'lí ko é vā'a nta'a ña. ¹⁰Doo ntio kó kiní vā'a u Cristu, é kütuní ko nté kaa ntii iní ña é kúvi ntoto xtuku ña. Ntio ko é ntō'o kó vatā o ntō'o ña, kuán te na kuví u vatā o xi'i ñá, ¹¹vata koo é, te kúvi ne, ntoto xtuku ú dí te ntóto ña xi'i san.

Vii ó vata koo é xée o mí'i e ntée na'a i

¹²Váta ntúntaa va'a u; vátá vií u é vā'a. Da ve un sīin kade u é vā'a.

Ntá tsi ki'ín ka ú un tsi da nte koo é kúvi vií u é vā'a é ntio Jesucristu. ¹³Ení ko, váta ní'lí ko é kákua'án u. Ntá tsi uun tsi nuu i é káde u: ñá kadé kuení ka ko née e xtúvī u atá ko. Kaxío ntií u vata koo é ní'lí ko é tūvī nuú ko. ¹⁴Un tsi da nte koo é ní'lí ko doméni e tá'xi Xuva kō, ña tuví e dukún kān, tsi kúdadíi ú ni Jesúcristu.

¹⁵Kuan koo kadá kuení ko, ûn ntíi ntíi o é ntúntaa o. Te tukú ó ntádē kuení nto ne, ta'xi Xuva kō é kütuní nto. ¹⁶Ntá tsi na káda ntaa o é iní o.

¹⁷Ení ko, ntada náa nto vatā ó kade u. Koto nto xoo ñá'a é kade ña vatā ó de u. ¹⁸Tsi dóo iō ñá'a e ntádē ña vata kaa tē ña ntio kue'en ña Cristu é xi'i ña ntiká krusi kan kuénta iña ko. Ki'in ito kuán ó kaká'án u ni ntō ne, kaeku ú dá kaká'án u ni ntō. ¹⁹Kúnaá ña te kuví ña. Diví nima é ña vā'a kúvi xuva ña. Ña ntákuka'an nuu ña da ntádē ña é kíni kaa. Da mii tsí e ntádē kuení ña iña é ió ñuxiví san. ²⁰Ntá tsi xo'ó ne, e díkún kán ñuú kō. I'a tsi ntantétu ó tsi nté ikan vē'xí uun ña'a, ña é nakáku ko, divi ña é nani ña Jesúcristú, divi Xuva kō. ²¹Tē naínu ña ne, nakuido ña kúñu kō é kíni kaa sán ne, dá nadáma ña vata tsi kaa kúñu mii ña, tsi dóo iō ntii ña é kúvi vií ña é un ntí'i.

Kúntoo díní ntó ní Tó'o kō

4 Dukuán né, ení ko e dóo kakuinimá ko, e dóo ncho kiní u nto, divi ntō e dóo diní ko, divi ntō e kúvi nto doméni é ní'lí ko, ñá ku tee dā'na nto é kuinti'xe nto Xuva kō.

2 Kaikán u Evodia ni Síntique é viñá da xe'e na ntūvá'a ña ni tā'an ña. Ña náá ka ña, tsí uun tsi kadā kuení ña iña Xuva ko. **3** Dívi ntō dí, é dādii dé tsiñu ú ni ntō ne, vií nto da xe'e, xntii nto ntuvi ñá dí'i san. Dadii tsi dé tsiñu ú ni ña kuénta iña tú'ün va'á san, ni Clémenté dí, ni ûn ntíñ ntíñ ña dé tsiñu ní kó, ña é uve na'a dívi í mí'i xntée na'a Xúva ko dívi un ntíñ ntíñ ña'a, ña kuínti'xe i.

4 Nií kué'en tsí ntuvi kùntoo díni nto, tsí uun tsi Xuva kō. Kaka'an xtúku ú ni ntō tsí kuntōo díni nto. **5** Vií nto vata koo é na kütuni ñá'a tsí ió nima va'á nto. Dókō sa naínú Tó'o kō.

6 Ñá tē nee iñá kutsu'un ntō. Kákan nto nta'a Xuva ko da née ka é kátaan núu nto. Ka'an ntá'lví ntó ne, nakué'e nto ña sintiá'vi dí. **7** Dukuān ne, tá'xi Xuva kō é kùntoo vá'a nto. Ntē ñá ini ò é kuān nte vá'a koo kuntoo ò, tsí mii tsi Xuva kō é kúvi vií ña ta'xi ña é kùntoo vá'a nima ntó ne, ña kúvi é nté díkuān kadā kuení nto, tsí e ntúdadii nto ni Jesúcristu.

Kadā kuení nto nee iña é vā'a

8 Ení ko, sá'a kadā kuení nto ve: nee iña é nuu é ntaá í, nee iña é kuvi kuiko ñu'u ò, nee iña é vā'a, nee iña é ña tuvi é kini kaa, nee iña é kuínima ko, nee iña é kák'a'an ñá'a e dóo va'á, da née ka é ió e dóo va'a. Da née ka é kúvi ka'an o tsi dóo va'á ne, dívi kadā kuení nto.

9 É un ntí'lí é nakuá'a ú nto, é kák'aán u é vií nto, é tékú nto é kák'aán u, é ìni nto é dé u ne, kuān koo vií nto. Kidáá né, Xuva ko kùnuu mé'ñu ña nto. Dívi ña tā'xi ña é kùntoo vá'a ò.

Dómēni é xe'e ña ñuu Filipu iñá Pablu

10 Dóo diní ko tsí tá'xi Xuva kō é naka'an xtúku nto kó vevii. Ñá kaká'án u é kunáa iní ntó ko, ntá tsi ña ni ní'i nto nté koo xntii ntó ko. **11** Ñá te kátsil'i kuétsi ú te io é kátaan nuú ko. É kütú've ko é kutúvi díni u da née ka é ió iñá ko. **12** Iní u nté koo kutúví u dá ña tuvi nee iña é ió iñá ko. Iní u nté koo kutúví u dá io iñá ko. É kütú've kó é kutúvi díni u da mí'i ká tuví u, nté koo kutúví u da dóo io é ká'xí u, nté koo kutúví u dá kakákin ko, nté koo kutúví u da dóo io iñá ko, nté koo kutúví u dá ña tuvi nee iña é ió iñá ko. **13** É kúvi vií u é un ntí'lí, tsí Cristu kaxntíi ñá ko. **14** Ntá tsi ntadiá'lví ntō, tsi dóo vá'a o dé nto e xntíi ntó ko dá kantó'o ko.

15 Dívi ntō ña ñuu Filipú ne, ini nto tsi dá kaká'án ntódo díl'na u tú'ün valá san, da ntáka ú ñuu Macedoniá ne, ña túvi tuku xúkün mí'i xntii ñá kó vata ò xntíi ntó ko. **16** Kuān te dá itívi ú ñuu Tesalonicá ne, ñá te üun ito tsi táxnüu nto é ntio ko. **17** Ñá te kantukü ú doméni, ntá tsi dóo diní ko tsí kutuni Xúva kō tsí kade nto e dóo va'a. **18** É io ntí'lí é kántio kó ve ne, katantée. Ñá tē neé ka kataan núu kó, tsi e kíxni'l'i Eprafodito doméni e táxnüu nto iñá ko. Dómēni san ne, vata kaa kútü e dóo vá'a ñé'e iña Xuva kó ne, dóo diní ña é kuān o dé nto ní ko. **19** Xuva kō ne, ta'xi ña é un ntí'lí é ntátaan núu nto, tsi dóo io iña ña e dukún kán. Tsi é un ntí'i ió iña Jesúcristu. **20** Nanu'ü ó ini ko Xuva ko ntíi dañu ntúvi, tsí dívi ña e dóo va'á ña. Kuan tsi koo na koo.

Tū'un e ntí'i tutú san

21 Ká'an ntō ntiusi ní un ntíí ntíí
 ña'a, ña e ntúntoo nima i é ntoo
 ña nī Cristu. Ení nto, ña ntoo i'a
 ne, taxnūu ñá ntiusi ntó dí. **22** Un
 ntíí ntíí ña'a, ña ntoo i'a, ña

ntáduku ntée Xuva kō né, taxnūu
 ñá ntiusi nto. Dií dií ka kaka'an
 ñá ntoo nú vi'i ña tsíñu i, ñá naní
 Cesa.

23 Na nāxnuu viko Tó'o ko
 Jesúcristu ntó, un ntíí ntíí nto.
 Kuan tsí koo é kā'án u ni ntō.